

ЎзРФА Хоразм Маъмун академияси

ХОРАЗМ МАЪМУН АКАДЕМИЯСИНИНГ 2021 ЙИЛ ФАОЛИЯТИ НАТИЖАЛАРИ ТЎҒРИСИДА ҲИСОБОТ

Хоразм Маъмун академияси раиси б.ф.д. проф. И.И.Абдуллаев

Хива - 2021

МУАССАСАНИНГ ИЛМИЙ КАДРЛАР САЛОҲИЯТИ:

Хоразм Маъмун академиясида 2021 йилда жами 40 та илмий ходим фаолият юритган. Шундан 3 нафари фан докторлари, 16 нафари фан номзодлари ва фалсафа доктори (PhD) бўлиб, илмий салоҳият 47,5 % , ўртача ёш 44,4% ни ташкил этди.

Кўрсаткич	Илмий ходим	Фан доктори	Фалсафа докторлари (PhD)	Фан номзоди	Кичик илмий ходим
Сони	40	3	10	6	21
Ўртача ёш	44,4	51,0	39,7	49,6	37,3

Фан докторлари				
№	ФИО	Туғилган йили	ҳимоя қилган йили	ёши
1	Абдуллаев И.И.	1966	2016	55
2	Дурдиева Г.С.	1961	2017	60
3	Балтаева У.И.	1983	2019	38
Фалсафа докторлари (PhD)				
1	Хамроев Н.	1984	2019	37
2	Мадаминов Р.	1984	2019	37
3	Жуманиязов Ф.	1970	2020	51
4	Рузметов Р.	1975	2020	46
5	Махмудов Р.	1989	2020	32
6	Матяқубов З.	1988	2020	33
7	Ражабов З.	1968	2021	53
8	Досчанов Ж.	1988	2021	33
9	Абдурахмонов У.	1976	2021	45
10	Абдуллаева З.	1991	2021	30

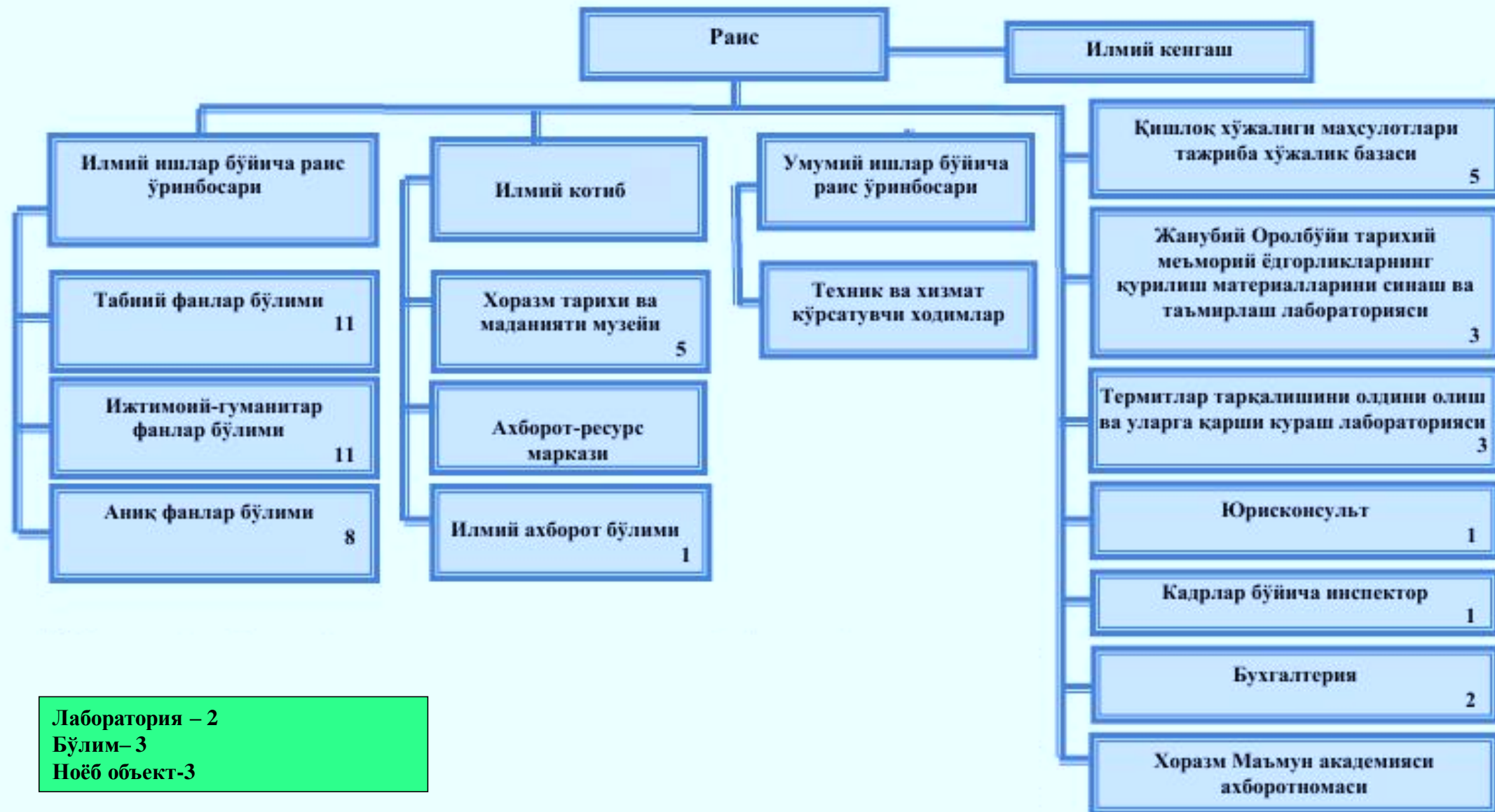

Фан номзодлари				
№	ФИО	Туғилган йили	ҳимоя қилган йили	ёши
1	Хасанов Ш.Б.	1976	2011	45
2	Рузметов Д.Р.	1977	2010	44
3	Ишмуратов М.	1964	2002	57
4	Абдиримов Р.	1954	1989	67
5	Рахманова Ю.	1974	2009	47
6	Аширова О	1983	2018	38

ТАШКИЛИЙ ТУЗИЛМА

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг минтақавий бўлими –Хоразм Маъмун академиясининг ТУЗИЛМАСИ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАР БЎЛИМИ

Бўлим томонидан “Ўзбек тили тарихи фанида илк ўзлашмаларни ўқитиш методикаси” ўқув-услубий қўлланмаси, “Қадимий Хоразм қалъалари ва улардаги археологик тадқиқотлар”, “Ичон-қалъа давлат музей кўриқхонаси тўплами”, “Қоромон қишлоғи тарихидан лавҳалар”, “Венгрияда яшаган Хоразмлик олим” рисоалар нашр қилинди.

ВМ қарорлари асосида А.Ўрозбоев томонидан “Муҳаммад Ризо Эрнийезбек ўғли Огаҳий. Асарлар” 9 томи, Ю.Раҳманова ва бошқа муаллифлар томонидан “Қатағон қурбонлари Хоразм вилояти хотира китоби” нашр қилинди.

Боғот тумани Қалажиқ қалъа ва Шовот туманидаги Кат қалъаларда археологик экспедициялар олиб борилди, тадқиқот ва қазув ишлари жараёнида антик даврга оид бир неча осори-атиқалар топилди.

ТАБИЙ ФАНЛАР БЎЛИМИ

Хоразм Маъмун академияси экспериментал базасида хорижий шоли навларини маҳаллий шароитда кўпайтириш ва улардан юқори ҳосил берадиган навларни танлаш бўйича дала тажрибалари ўтказилди;

Шўрга чидамли кузги юмшоқ буғдой навларини яратиш бўйича F2 дурагайлари устида фенологик, биометрик тажрибалар ўтказилди;

Изоген дурагайларни олиш мақсадида *Triticum spelta* тур буғдойи Хоразм вилояти тупроқ-иқлим шароитига мослашувчанлиги бўйича илк бор тажрибалар олиб борилди;

Лаборатория шароитида **Расторопша** доривор ўсимлиги **“Самарянка”**, **“Дебют”** ва **“Панацея”** навларининг уруғ сифати ва бошқа белгилари таҳлил қилинди.

Гилицеризин кислотаси тузларининг биостимуляторлари билан турли ўсимликларга ишлов берилиб ўсимликларнинг шўрга чидамлилиги ва ҳосилдорлигини ошиши бўйича ижобий натижалар олинди.

Ғўзанинг **“Хоразм-127”** ва **“Хоразм-150”** навларининг уруғлик чигитлари унувчанлиги аниқланди. **“Хурма”** ва **“Ният”** навлари Урганч туманида 50 гектар майдонга татбиқ этилди.

АНИҚ ФАНЛАР БЎЛИМИ

Каср тартибли юкланган интегро-дифференциал тенглама учун аралаш типдаги чегаравий масалаларнинг бир қийматли ечилиши исботланди;

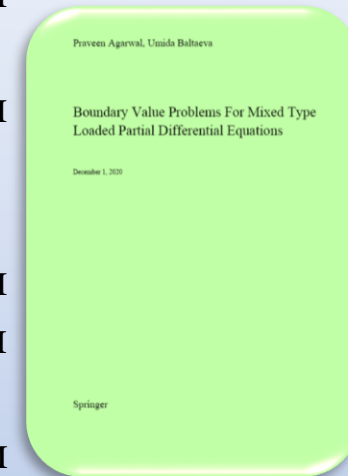
Характеристик тип ўзгаришига эга параболо-гиперболик типдаги тенглама учун умумий ечим ифодаси олинди ва Трикоми масаласи корректлиги исботланди;

Чегараланмаган матрицавий соҳалар учун чегаравий Морера теоремаси исботланди;

“Ичон Қалъа” музей қўриқхонасидаги меъморий ёдгорликларда ишлатилган ёғоч конструкцияларининг физик ва механик салбий таъсирлар натижасида деформацияланиш жараёни мониторинг қилинди.

Хоразм худудий шароитида қурилиш материалларида қоримшма лой таркиби такомиллаштирилди;

Бетон блокларида актив қўшимчалар қўшган ҳолда мустаҳкамлигини оширишга қаратилган илмий тадқиқот ишлари олиб борилди.

ТЕРМИТЛАРГА ҚАРШИ КУРАШИШ ВА УЛАРНИ ТАРҚАЛИШИНИ ОЛДИНИ ОЛИШ ЛАБОРАТОРИЯСИ

- Хоразм вилояти хокими, Хоразм вилояти Фуқаро муҳофазаси бошлиғининг бўйруғи ижросини таъминлаш мақсадида вилоятнинг барча туманларидаги аҳоли хонадонлар, тарихий обидалар ва ижтимоий соҳа объектларида термитлар мавжудлиги, тарқалиши ва зарарлаш сабаблари ўрганилиб чиқилди ва ОАВ да ёритилди.
- Кананинг *Nuroapis miles* тури *Anacanthotermes* авлоди термитларида паразитлик қилиши ҳамда *M.durum* замбуруғининг табиий шароитда термитлар миқдорини бошқариш хусусияти аниқланди;
- Кунгабоқар пояси, *Beauveria tenella* (Del) Siem BD-85 ва *Bacillus thuringiensis* штамлари асосида термитлар миқдорини бошқариш хусусиятига эга бўлган патогенли ем-хўрак яратилди ва Ичон қалъа тарихий ёдгорлик музейларига татбиқ этилди;
- 5-алмашган амино-1,3,4-тиадиазолин-2-тион ҳосилалари асосида препаратлар синтез қилинди ва унинг термитларга қарши курашда ижобий биологик самарадорлиги аниқланди.
- *A. ahngerianus* термитлари паразитлари ва табиий кушандаларининг 5 туркум, 6 оила, 16 авлодга мансуб 31 тури аниқланиб, Formacidae оиласи вакиллариининг роли очиб берилди;

ЖАНУБИЙ ОРОЛБЎЙИ МЕЪМОРИЙ ЁДГОРЛИКЛАРИНИНГ МАТЕРИАЛЛАРИНИ СИНАШ ВА ТАЪМИРЛАШ ЛАБОРАТОРИЯСИ

Лаборатория мудири арх.ф.д. Дурдиева Гавхар Салаевна ЮНЕСКО нинг “Афганистан, Центральная Азия и Иран - общее наследие вдоль Шелкового пути и коридоров в Европу и из Европы” лойиҳаси бўйича Ичан Қалъадаги “Боғбонли мачити” бўйича реставрация қилиш амалий ишида маҳаллий эксперт сифатида фаолият олиб бормоқда. Минора замин қисмини ер остки мустаҳкамлиги ўрганилди.

Многокомпонентные сырьевые смеси для автоклавных изделий с улучшенными свойствами мавзусида монография чоп қилинган.

ДАВЛАТ ГРАНТЛАРИ

2021 йилда академияда 3 та грант фаолият юритди, жумладан

Табиий фанлар бўлимида к.ф.н. Ш.Ҳасанов раҳбарлигида молиялаштириш ҳажми 500 млн сўм бўлган № ПЗ-202011021 шифрли “Шумгиёҳ (Cistanche) ўсимлигининг табиий захираларидан фойдаланишни йўлга қўйиш ва етиштиришнинг замонавий агротехнологияларини ишлаб чиқиш” мавзусидаги амалий лойиҳа доирасида шумгиёҳнинг табиий ўсиш шароитлари, тупроқнинг агрономик таркиби ўрганилди. Шумгиёҳни кўчириш учун оптимал шароитга эга майдонлар танланади.

Ижтимоий гуманитар бўлимида ф.ф.д. А.Ўрозбоев раҳбарлигида 1 та амалий (300 млн сўм) “Қадимий ёзма ноёб қўлёзма ва манбаларни тадқиқ қилиш, уларнинг рақамлаштирилган библиотекасини яратиш” грант доирасида рақамлаштирилган библиотека платформаси устида иш олиб борилиб, <http://tf.tsue.uz/ms/web/site/index>– домени остидаги тизим ишга туширилди;

с.ф.ф.д. М.Абдуллаев раҳбарлигида 1 та инновация лойиҳаси (176 млн сўм) “Хоразм шаҳарларининг тарихи, маданий мерослари, обидалари ва санъат асарларининг тадқиқотлари асосида “Smart”- технологияларини яратиш” мавзусидаги давлат илмий-техник лойиҳалари бажарилди.

ХЎЖАЛИК ШАРТНОМАЛАР

ТАБИЙ ФАНЛАР БЎЛИМИ

- ❖ Хоразм йўл кўкаламзорлаштириш унитар корхонаси билан 34 млн сўмлик шартнома қилинди ва хизматлар кўрсатилди.

“ТЕРМИТЛАРГА ҚАРШИ КУРАШИШ ВА УЛАРНИ ТАРҚАЛИШINI ОЛДИНИ ОЛИШ ЛАБОРАТОРИЯСИ”

- ❖ Хива “Ичон-қалъа” тарихий меъморий давлат музейи қўриқхонаси тасарруфидаги Тош ҳовли, Жума масжид обидаларида термитлар тарқалишини олдини олиш ва уларни зарарини камайтириш бўйича 10.5 млн сўм маблағ ўзлаштирилди.
- ❖ ВАҚФ” хайрия жамғармаси жамоат фонди Хоразм вилоят бўлими тасарруфидаги Саид Оловуддин, Паҳлавон Маҳмуд, Уч авлиё ва Моҳи нури жаҳон мақбараларида термитлар тарқалишини олдини олиш ва уларни зарарини бартараф этиш бўйича 10,0 млн сўмлик шартнома имзоланиб, хизматлар кўрсатилди.

ИЖТИМОЙ ГУМАНИТАР ФАНЛАР БЎЛИМИ

- ❖ “Нуруллабой тарихий мажмуасидаги Иброҳимхўжа уй интерьерининг тематик экспозицион режасини тузиш” бўйича 35 млн. сўмлик хўжалик шартнома бажарилди.

ХОРАЗМ МАЪМУН АКАДЕМИЯСИ ИЛМИЙ ХОДИМЛАРИ ТОМОНИДАН ЧОП ҚИЛИНГАН ИЛМИЙ МАҚОЛАЛАР

Бўлимлар/лабораториялар	Мақолалар			Тезислар	
	Хорижий	Шундан Скопус & WoS	ОАК	халқаро	респуб
Табиий фанлар	11	1/2	19	8	25
Ижтимоий-гуманитар фанлар	8	1/2	19	8	13
Аниқ фанлар	5	2/1	6	5	12
Жанубий Оролбўйи меъморий ёдгорликларининг материалларини синаш ва таъмирлаш	6	0/2	2	0	10
Термитларга қарши курашиш ва уларни тарқалишини олдини олиш	3	1/2	10	2	6
ЖАМИ	33	5/9	56	23	66

ҲАР БИР ХОДИМГА ТЎҒРИ КЕЛАДИГАН МАҚОЛАЛАР СОНИ

Бўлим ва лабораториялар	Штатлар сони	Хорижий мақолалар		Мақола ОАК	Тезислар		жами
		хорижий	скопус & WoS		халқаро	Респуб	
Табиий фанлар	11+1	0,92	0,08 / 0,17	1,58	0,58	2,17	5,25
Ижтимоий гуманитар фанлар	11+1	0,67	0,08 / 0,17	1,58	0,67	1,08	4,00
Аниқ фанлар	8	0,63	0,25 / 0,12	0,75	0,63	1,50	3,50
Жанубий Оролбўйи МЁМС ва Т	3+1	1,5	0 / 0,5	0,50	0,00	2,50	4,50
ТҚК ва УТОО	3+1	0,75	0,25 / 0,5	2,50	0,50	1,50	5,25
Жами	40	0,83	0,13 / 0,23	1,44	0,67	1,70	4,81

ДОКТОРАНТЛАР ТОМОНИДАН ЧОП ҚИЛИНГАН ИЛМИЙ ИШЛАР

Курслар	Хорижий мақолалар	Шундан Скопус	ОАК мақолалари	Тезислар	
				Хорижий	Республика
Таянч (PhD) докторантлар					
1 курс	5	1	13	4	7
2-курс	13	1/2	10	3	17
3-курс	8	2/3	13	11	20
Докторантлар (DSc)					
2-курс	1	1	2	0	2
ЖАМИ 129	27	3/7	38	18	46

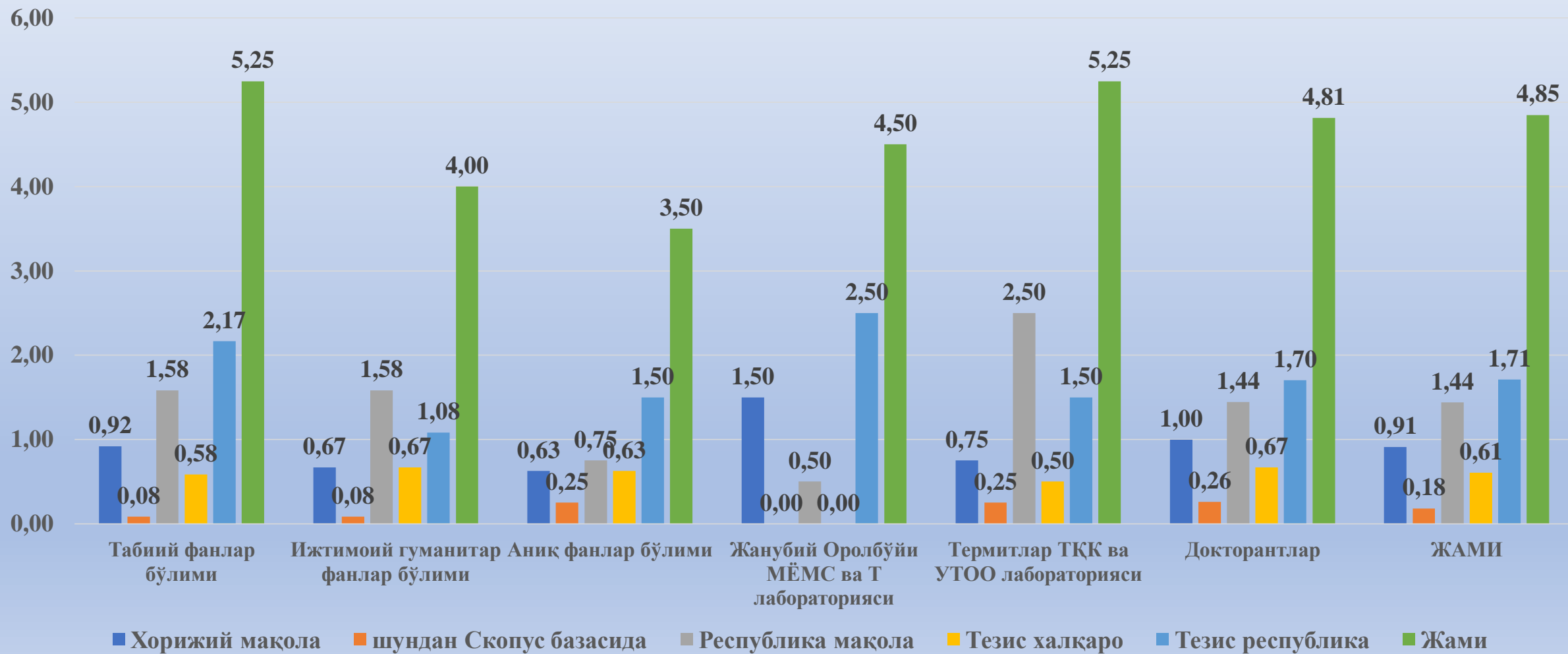
ХАР БИР ДОКТОРАНТЛАРГА ТЎҒРИ КЕЛАДИГАН МАҚОЛАЛАР СОНИ

Курслар	Докторантлар сони	Хорижий мақолалар		Мақола ОАК	Тезислар	
		хорижий	скопус & WoS		халқаро	Респуб
1 курс PhD	7	0,71	0,14	1,86	0,6	1
2 курс PhD	7	1,86	0,29 / 0,14	1,43	0,43	1
3 курс PhD	12	0,67	0,25 / 0,2	1,08	0,92	1,67
2 курс DSc	1	1	1	2	0	2
Жами	27	1	0,3 / 0,1	1,41	0,67	1,7

- 2017 йилда маҳаллий журналларда чоп қилинган мақолалар сони 32, хорижий журналларда 7, интеллектуал мулк ҳужжатлари 2
- 2018 йилда маҳаллий журналларда чоп қилинган мақолалар сони 36, хорижий журналларда 7, интеллектуал мулк ҳужжатлари 1
- 2019 йилнинг маҳаллий журналларда чоп қилинган мақолалар сони 36, хорижий журналларда 17, интеллектуал мулк ҳужжатлари 1
- 2020 йилнинг маҳаллий журналларда чоп қилинган мақолалар сони 63, хорижий журналларда 35, интеллектуал мулк ҳужжатлари 1
- 2021 йилнинг маҳаллий журналларда чоп қилинган мақолалар сони 56 хорижий журналларда 33, интеллектуал мулк ҳужжатлари 4

Ҳар бир ходим ва докторантга тўғри келадиган илмий мақола ва тезислар

ИРВ га тақдим этилган қўшма халқаро лойиҳалар

ТЕРМИТЛАРГА ҚАРШИ КУРАШИШ ВА УЛАРНИ ТАРҚАЛИШНИ ОЛДИНИ ОЛИШ ЛАБОРАТОРИЯСИ

- ✓ Ўзбекистон-Белоруссия қўшма лойиҳалар танлови “Белоруссиянинг ғарбий минтақаси ва Ўзбекистоннинг шимолий қисми урбоэкотизим шароитларида бута-дарахт ўсимликлари бўғимоёқ – фитофаглариининг маҳаллий ва инвазив турлари таксономик таркиби ва тарқалиш ареалини башоратлаш”
- ✓ Ўзбекистон-Белоруссия қўшма лойиҳалар танлови “Ўзбекистонда ва Беларусияда тарқалган шира битлари популяцияларининг инсектицидларга чидамлилигини молекуляр-генетик механизмлари”

АНИҚ ФАНЛАР БЎЛИМИ

- ✓ TURKUZ (Turkey&Uzbek colobration) “Monge–Ampère equation and extremal principle of harmonic functions” ва Solvability of the boundary value problems for a loaded integro-differential eqiions by discrete homotopy analysis method”

Илмий кадрлар тайёрлаш (илмий даражалар)

Академияда ҳисобот йилида жами 7 нафар илмий ходим ЎЗР ОАК томонидан илмий даража олишга мувофиқ бўлдилар, шундан 1 нафари фан доктори (DSc), 6 нафари фалсафа доктори (PhD). Жумладан

Табиий фанлар бўлимида

1. Л.Ганджаева – б.ф.д. илмий даражасига (DSc)
2. Ф.Жуманиязов – қ.х.ф.ф.д. илмий даражасига (PhD) (д-сиз/х)
3. З.Ражабов – қ.х.ф.ф.д. илмий даражасига (PhD) (д-сиз/х)
4. Ж.Досчанов – б.ф.д. илмий даражасига (PhD)
5. У.Абдурахимов – б.ф.д. илмий даражасига (PhD)
6. Қ.Б.Раззақов – б.ф.ф.д. илмий даражасига (PhD)

Аниқ фанлар бўлимида

7. З.Абдуллаева – к.ф.ф.д. илмий даражасига (PhD)

тасдиқландилар

Илмий кадрлар тайёрлаш (илмий унвонлар)

Хисобот йилида жами 3 нафар илмий ходим ЎЗР ОАК томонидан катта илмий ходим унвонга тасдиқландилар.

Табиий фанлар бўлими

Бўлим бошлиғи б.ф.ф.д. Р.Р.Мадаминов - катта илмий ходим

Етакчи илмий ходим б.ф.ф.д. Н.У.Хамраев - катта илмий ходим

Ижтимоий гуманитар фанлар бўлими

Етакчи илмий ходими т.ф.н. Р.Абдримов - катта илмий ходим унвонига тасдиқландилар.

ТИЖОРАТЛАШТИРИЛГАН ИЛМИЙ ИШЛАНМАЛАР

- **ТЕРМИТЛАРГА ҚАРШИ ҚУРАШИШ ВА УЛАРНИ ТАРҚАЛИШИНИ ОЛДИНИ ОЛИШ ЛАБОРАТОРИЯСИ**

- **Жорий йилда Термитларга қарши курашиш ва уларни тарқалишини олдини олиш лабораторияси олимлари томонидан яратилган илмий ишланмалари 2020 йил 12 августдаги “Кимё ва биология йўналишларида узлуксиз таълим сифатини ва илм-фан натижадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4805-сонли Қарорларига асосан 2021 йилда “Термитлар тарқалишини олдини олиш учун патоген ем-хўрак” илмий ишланмаси тижоратлаштиришга киритилган.**

2022 ЙИЛДА ТИЖОРАТЛАШТИРИШГА ТАЙЁРЛАНГАН ИШЛАНМАЛАР

1. “Хива” бальзами фитопрепарати, “Маъмуршоҳ” ва “Туз ва тош ҳайдовчи” фиточойлари

ПАТЕНТЛАР, ФОЙДАЛИ МОДЕЛЛАР ВА МУАЛЛИФЛИК ГУВОҲНОМАЛАР

- Ҳисобот йилда бўлим ва лаборатория олимлари томонидан илмий нашр учун ва ЭҲМ дастури учун **4 та муаллифлик гувохномалари** олинди. Шундан биттаси халқаро патент.

ТАБИЙ ФАНЛАР БЎЛИМИ

1. Патент DGU 13072 – «8-синф кимё фанидан 3D-технологияларга асосланган интерактив электрон ўқув қўлланма» ЭҲМ дастури учун **муаллифлик гувохномаси**. Бекчанов Д.Ж., Мухамедиев М.Г., Рахимов Т.Ҳ., Гафурова Д.А., Ҳасанов Ш.Б., Раззаков Ғ.А.

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАР БЎЛИМИ

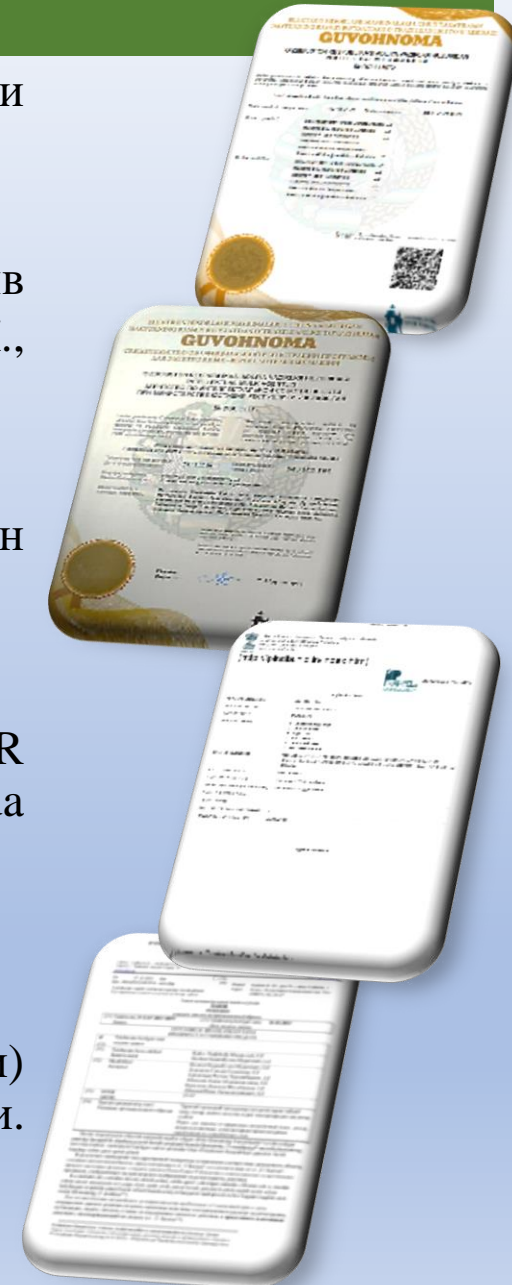
2. Патент DGU 09919 – “Ўзбек тилининг статистик электрон луғати” ЭҲМ дастури учун **муаллифлик гувохномаси**. Матлатипов С.Ғ., Мадатов Х.А., Матлатипов Ғ.Р., Ўразбаев А.Д.

АНИҚ ФАНЛАР БЎЛИМИ

3. Indian Patent Title: We-HEALTH CARE TECHNOLOGIES TOWARDS 5G NETWORK FOR INTELLIGENT HEALTH-CARE (Nikhat raza khan, Raju Barskar, Rajesh Sen, Sumit Kumar, Umida Baltaeva, Karthikeyan M P) <https://ipindiaservices.gov.in/publicsearch> (202121047488) халқаро патент

ЖАНУБИЙ ОРОЛЬЎЙИ МЕЪМОРИЙ ЁДГОРЛИКЛАРИНИНГ МАТЕРИАЛЛАРИНИ СИНАШ ВА ТАЪМИРЛАШ ЛАБОРАТОРИЯСИ

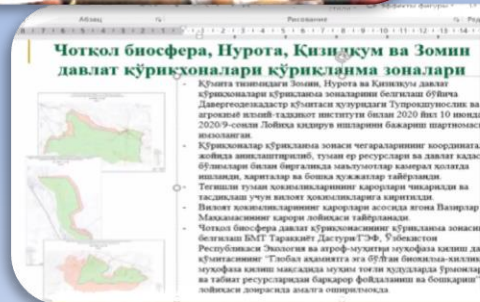
4. Тарихий меъморий пахсадевор ёдгорликларни табиий (қор, ёмғир, шамол ва қуёш нури) таъсирларидан сақловчи соябон учун №002553 рақамли **муаллифлик гувохномаси** олинди. Дурдиева Ғ.С.

Халқаро конференциялар

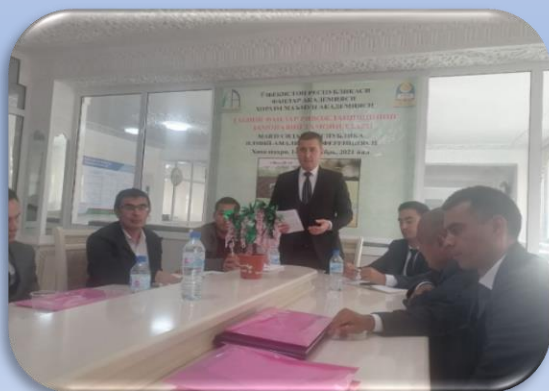
- 2021 йил 29 апрелд куни Исроил, Холон технология университети билан онлайн учрашувлар ўтказилди.
- 2021 йил 24 май куни ЎзР Экология ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси, БМТ ривожлантириш дастури ва Глобал экологик фонд томонидан **“Global ahamiyatga ega bioxilmaxillik uchun zarur bo‘lgan muhim tog‘li hududlarda tabiiy resurslardan barqaror foydalanish va o‘rmonlarni boshqarish”** халқаро онлайн конференция ўтказилди.
- 2021 йилнинг 25-26 июнь кунлари Халқаро Математиклар уюшмасининг аёллар комитети томонидан биринчи Осиё ва Океания давлатлари вакилларининг онлайн йиғилиши бўлиб ўтди.
- 2021 йил 15-16 сентябр кунлари «Марказий Осиё дунё цивилизациялари чорраҳасида» мавзусидаги халқаро форумда фаол иштирок этди.

15 сентябрь куни Форум доирасида Хива шаҳридаги “Нуриллобой” мажмуасида Ўзбекистонда ЮНЕСКО билан ҳамкорликда маданий мерос масалалари бўйича Халқаро маслаҳат қўмитаси фаолиятини расмий бошланиши маросими ўтказилди.

Республика конференциялар

- **Табиий фанлар бўлимида:** Ҳисобот йилида 14-15 октябрь кунлари *“Табиий фанлар ривожланишининг замонавий тамойиллари”* мавзусида республика илмий-амалий анжумани ўтказилди.
- 2021 йил 6 сентябр куни Хоразм Маъмун академияси, Шарқшунослик институти, “Беруний авлодлари” жамоат фонди билан ҳамкорликда буюк аллома Абу Райҳон Беруний туғилган кунининг 1048 йиллигига бағишлаб, **“Абу Райҳон Беруний мероси ва ҳозирги замон”** мавзусида илмий анжуман ўтказилди, унда академия илмий ходимлари фаол иштирок этишди.
- 2021-йил 21-май кuni O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Tarix instituti, Xorazm Ma’mun akademiyasi hamkorligida **“Xorazm shaharlari tarixi zamonaviy tadqiqotlarda”** (qadimdan –XX asr 20-yillarigacha) mavzusida Respublika ilmiy anjumani o‘tkazildi.

Худудий семинар ва давра суҳбатлари

- 5 январ 2021 йил куни лейтенант Насиров бошчилигида Урганч шаҳар 53008 харбий қисм «Ватанпарварлик» ойлиги доирасида шимоли ғарбий харбий округи Хоразм Маъмун академияси фаолияти ва Хоразм тарихи ва маданияти доимий экспозицияси билан танишдилар.
- Хоразм вилояти ИИБ ва Миллий гвардиясининг Хоразм вилояти бошқармасида фаолият юритаётган қиз аёл ходимлари билан Ижтимоий гуманитар бўлими томонидан “Жалолиддин Мангуберди бобомиз тарихи, ҳалқ ҳимоясидаги мардлиги ва жасорати” мавзусида учрашув бўлиб ўтди.

Давлат мукофотлари ва нишонлар

- Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 30 йиллиги муносабати билан давлат раҳбарининг таълим, фан, маданият, спорт соҳалари ходимларидан бир гуруҳини мукофотлаш тўғрисида фармони эълон қилинди. Фармон бўйича Хоразм Маъмун академияси Ижтимоий-гуманитар фанлар бўлими таянч докторанти **Бекиметов Умиджон «Дўстлик»** ордени билан тақдирланди.
- “Заковат” брейн-ринг интеллектуал ўйини республика босқичида ғолибликни қўлга киритганлиги учун команда иштирокчиларидан Хоразм Маъмун академияси раисининг илмий ишлар бўйича ўринбосари **Ҳасанов Шодлик** Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёев томонидан “Жентра” автомобили ва **“Шухрат”** медали билан тақдирланди.
- Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 30 йиллиги муносабати билан Хоразм Маъмун академияси раиси **И.И.Абдуллаев**, раис ўринбосарлари **Ш.Б.Ҳасанов**, **Э.А.Салаев**, лаборатория мудири **Г.С.Дурдиева**, илмий ходимлар, **Н.У.Ҳамраев**, **Ф.К.Жуманиязов**, **Д.К.Бабожонов**, музей директори **М.Э.Мадаминовлар** эътироф этилиб, “Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 30 йиллиги” эсдалик нишони тақдирланди.

Тақдирланишлар

- Ёш авлод қалбида Ватанга муҳаббат, истиқлол ғояларига садоқат туйғуларини кучайтириш йўлидаги маърифий фаоллиги учун Хоразм Маъмун академияси Ижтимоий-гуманитар фанлар бўлими собиқ бошлиғи, т.ф.н. **Рахманова Юлдузхон** Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг **фахрий ёрлиғи** билан мукофотланди.
- Ижтимоий гуманитар бўлими бошлиғи ф.ф.ф.д. **Махмудов Рауфжон** МДХ орасида 2021 йилда Қозоғистонда ўтказилган "Лучшие молодые учёные - 2021" танловида илмий ғоялари, натижалари ва илмий мақолалари билан қатнашиб филология фанлари бўйича фахрли 1-ўринни эгаллади ва 1-даражали **диплом ва медал** билан тақдирланди.
- Вилоят прокуратура тарихи китобини тузишда Ижтимоий гуманитар бўлими бошлиғи ф.ф.ф.д. **Махмудов Рауфжон**, кичик илмий ходим **Бобажанов Дилмурод** ва таянч докторант **Бекиметов Умидбек** фаол ёрдами ва иштироки учун Хоразм вилояти прокурорининг **“Ташаккурнома”** билан тақдирландилар.
- Хоразм Маъмун академияси Табиий фанлар бўлимининг катта илмий ходимлари қ.х.ф.ф.д. **Жуманиязов Фарход** ва қ.х.ф.ф.д. **Ражапов Зоқир** Тошкент шаҳрида ўтказилган “Innoweek Uz-2021” Халқаро интерактив ярмарка форумида фаол қатнашдилар ва Ўзбекистон Республикаси инновацион ривожланиш вазирлигининг **“Ташаккурнома”**си билан тақдирландилар.

ХАЛҚАРО ҲАМКОРЛИК

- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 2 февралдаги “Шоли етиштиришни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4973-сон қарори ижроси асосида Ветнам Қишлоқ хўжалиги ва қишлоқларни ривожлантириш вазирлигига қарашли “Дала экинлари илмий тадқиқот институти” олими Pham Van Nghia Ветнам селекциясига мансуб 15 та шоли навининг академия тажриба майдонида тадқиқотлар амалга оширди.
- 19 май куни академиянинг Археолог ва тарихчи олимлари Қорақалпоқистон Республикаси ҳудудидаги Катта Қирққиз қалъа ёдгорлигида Россия ФА Археология бўлими олимлар билан ҳамкорликда келажакда тадқиқотлар олиб бориш мумкин бўлган истиқболли археологик объектлар ҳақида ўзаро фикр алмашдилар.

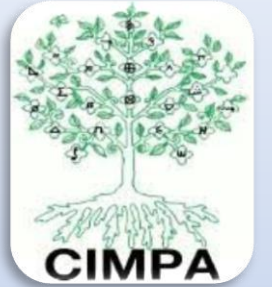
ХАЛҚАРО ЛОЙИҲАЛАР

АНИҚ ФАНЛАР БЎЛИМИ

- Бўлим бошлиғи ф-м.ф.д. Болтаева Умида CDC IMU – (Commission for Developing Countries, International Mathematical Union), CIMPA – (Centre International de Mathématiques Pures et Appliquées) грант ғолиби бўлди.
- Ушбу лойиҳа доирасида ЎзМУ, УрДУ ва Хоразм Маъмун академияси билан ҳамкорликда «COMPLEX ANALYSIS, GEOMETRY AND DYNAMICS» мавзусида докторантлар учун ёзги мактаб ўтказилди.

“ТЕРМИТЛАРГА ҚАРШИ КУРАШИШ ВА УЛАРНИ ТАРҚАЛИШНИ ОЛДИНИ ОЛИШ ЛАБОРАТОРИЯСИ”

- Академия раиси б.ф.д., проф. Абдуллаев Икрам Project roject ICM 2018-1-RO 01-КА107-047708 Эрасмус + мобилити гранти савриндори бўлди.
- Грант доирасида Руминиянинг Клуж Напока шаҳридаги Қишлоқ хўжалиги фанлари ва ҳайвонлар медицинаси университети билан илмий ҳамкорлик қилишга келишиб олинди.

АМАЛГА ОШИРИЛГАН ХАЛҚАРО ИЛМИЙ САФАРЛАР

“ТЕРМИТЛАРГА ҚАРШИ КУРАШИШ ВА УЛАРНИ ТАРҚАЛИШНИ ОЛДИНИ ОЛИШ ЛАБОРАТОРИЯСИ”

Абдуллаев Икрам Искандарович раҳбарлигида Эрасмус + халқаро mobility дастур доирасида Урганч давлат университетидан 2 та талаба (Искандаров Абдулла, Якубов Огабек), битта илмий ходим (Рахимбаева Феруза), Руминиянинг Клуж Напока шаҳридаги Қишлоқ хўжалиги фанлари ва ҳайвонлар медицинаси университетида 2 ойлик стажировка ва раҳбар бир ҳафталик илмий сафарда бўлиб қайтади ва улар билан келгусида академияда докторантура халқаро дастурида ўқитиш бўйича Эрасмус ва бошқа илмий лойиҳаларни ҳамкорликда ёзиш бўйича келишув амалга оширилди.

ДОКТОРАНТУРА

3 курс таянч докторанти Машарипова Шарофат «Эл юрт умиди» жамғармаси ҳисобидан Россия, Санкт Петербург давлат технология университетида 3 ойга малака оширишга бориб келди.

ҚИСҚА МУДДАТЛИ ХАЛҚАРО ИЛМИЙ СТАЖИРОВКА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 12-13 декабрь кунлари Хоразм вилоятига ташрифи давомида берган топшириқлар ва вилоят фаоллари иштирокида ўтказилган йиғилиш баёни 120-бандига асосан **8 нафар** илмий ходимлар чет эл ОТМ ва ИТИ ларига 2 ойдан 6 ой муддатга илмий стажировкага юбориш учун сарф харажатлари (транспорт, виза, турар жой, овқатланиш, тиббий суғурта ва бошқ.) олдиндан тўлаб берилди. Жумладан

Табиий фанлар бўлими: *Ганджаева Лола* Малайзия, Путра университети, *Ахмедова Мохира* Беларуссия, Беларуссия давлат университети, *Искандаров Абдулла* Корея, Конжу миллий университети, Шинжу ботаника боғи, **Аниқ фанлар бўлими:** *Болтаева Умида* Франция, Экс Марсел университети, **Ижтимоий гуманитар фанлар бўлими:** *Ражапов Мардонбек* Германия, Хумболдт университети, *Исмоилов Шохруҳмирзо* Туркия Эржийес университетидан таклифномалар олдилар.

2021 йилда тузилган ХАЛҚАРО МЕМОРАНДУМЛАР

2021 йилда жами 3 та меморандум имзоланган, жумладан

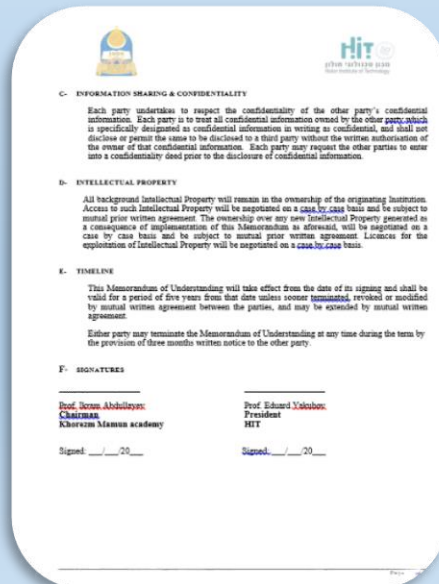
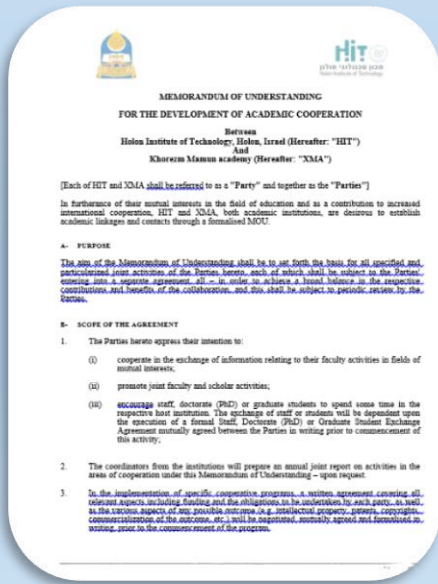
ТАБИИЙ ФАНЛАР БЎЛИМИ

✓ Исроил, Холон технологиялар университети

“ТЕРМИТЛАРГА ҚАРШИ КУРАШИШ ВА УЛАРНИ ТАРҚАЛИШИНИ ОЛДИНИ ОЛИШ ЛАБОРАТОРИЯСИ”

✓ Руминия, Клуж Напока қишлоқ хўжалиги фанлари ва ҳайвонлар медицинаси университети

✓ Тожикистон, Куляб инновацион бошқарув ва технологиялар институти

МОДДИЙ ТЕХНИК БАЗА (Қарор асосида)

МОДДИЙ ТЕХНИК БАЗА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Илмий-тадқиқот муассасаларининг инфратузилмасини янада мустаҳкамлаш ва инновацион фаолиятини ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги 3365 ПҚ Қарори асосида **206, 8** минг долларлик **21** турдаги **асбоб ускуналар** сотиб олиш назарда тутилган ва **150** минг доллардик **асбоб ускунага** шартнома қилинди. Бугунги кунда **80** минг долларлик **4** турдаги **жиҳозлар** олиб келинди. Битта ускуна «Универсальный испытательный машина» олиб келиняпти. Қолган **6** тасига шартнома қилинди, **10** та **асбоб ускуна** харидда

- ✓ **Рақамли рефрактометр** Суюқ моддалар нур синдириш кўрсаткичи, моляр рефракциясини аниқлаш
- ✓ **Ўта сезгир сканирловчи калориметр** Моддаларни қиздиришда содир бўладиган физик ва кимевий жараёнларни (экзо ва эндоэффектларни) аниқлаш
- ✓ **Алангали фотометр** Таббий объектлар таркибида литий, калий, натрий, кальций ва барий миқдорини аниқлаш
- ✓ **Муфель печ** Моддаларни ўта юқори (1100 градус) гача қиздириш, куйдириш ва маҳаллий минералларни қайта ишлаш

МОДДИЙ ТЕХНИК БАЗА (грантлар ҳисобидан)

ТАБИЙ ФАНЛАР БЎЛИМИ

- ✓ Ҳисобот йилда Ш.Ҳасанов раҳбарлигида “Хоразм вилояти шароитида доривор ўсимликларни ўстириш ва улар асосида биологик фаол қўшимчалар ишлаб чиқиш” давлат илмий-техник лойиҳаси маблағлари ҳисобидан 89 млн сўмлик 26 номдаги асбоб ускуналар ва 8 ярим миллион сўмлик 59 номдаги реактивлар сотиб олинди ва лаборатория моддий техник базаси бойитилди.
- ✓ **Иономер И-160МИ** Эритманинг рН муҳитини, катионларни эритмадаги миқдорини ўлчашда фойдаланилади.
- ✓ **Ультрозвукли хаммом** Қийин эрийдиган моддаларни эритишда фойдоланилади.
- ✓ **Пипетка дозотр** Моддаларни керакли хажмда ўлчаш учун
- ✓ **рН метр (Five Easy)** эритмани рН муҳитини аниқлайди
- ✓ **Электронный влогмер** Elektron namlik va havo harorati o'lchagich. Namlik diapazoni 5 ~ 98% RH. Harorat oralig'i -10 ~ 50 °С.
- ✓ **Роторный испаритель** Суюқликларни хайдашда фойдаланилади.

МОДДИЙ ТЕХНИК БАЗА (грантлар ҳисобидан)

ТЕРМИТЛАРГА ҚАРШИ КУРАШИШ ВА УЛАРНИ ТАРҚАЛИШИНИ ОЛДИНИ ОЛИШ ЛАБОРАТОРИЯСИ

- ✓ И.Абдуллаев раҳбарлигида УрДУ нинг ПЗ-20170926429 рақамли “Жанубий Оролбўйи антропоген ландшафтларида термитларни экологик мониторинги ва уларга қарши кураш чораларини такомиллаштириш” давлат илмий-техник лойиҳаси маблағлари ҳисобидан 40 млн сўмлик (термостат, перфоратор, рақамли ареометр, ҳар-хил сиғимдаги пластик идишлар, ҳимоя кийимлари, 7 та ҳимоя кўзойнаклар ва маска, принтер, термит тутқичлар, сеткалар ва бошқа асбоб ускуналар сотиб олинди ва лаборатория моддий техник базаси бойитилди.

ИЖТИМОИЙ ГУМАНИТАР ФАНЛАР БЎЛИМИ

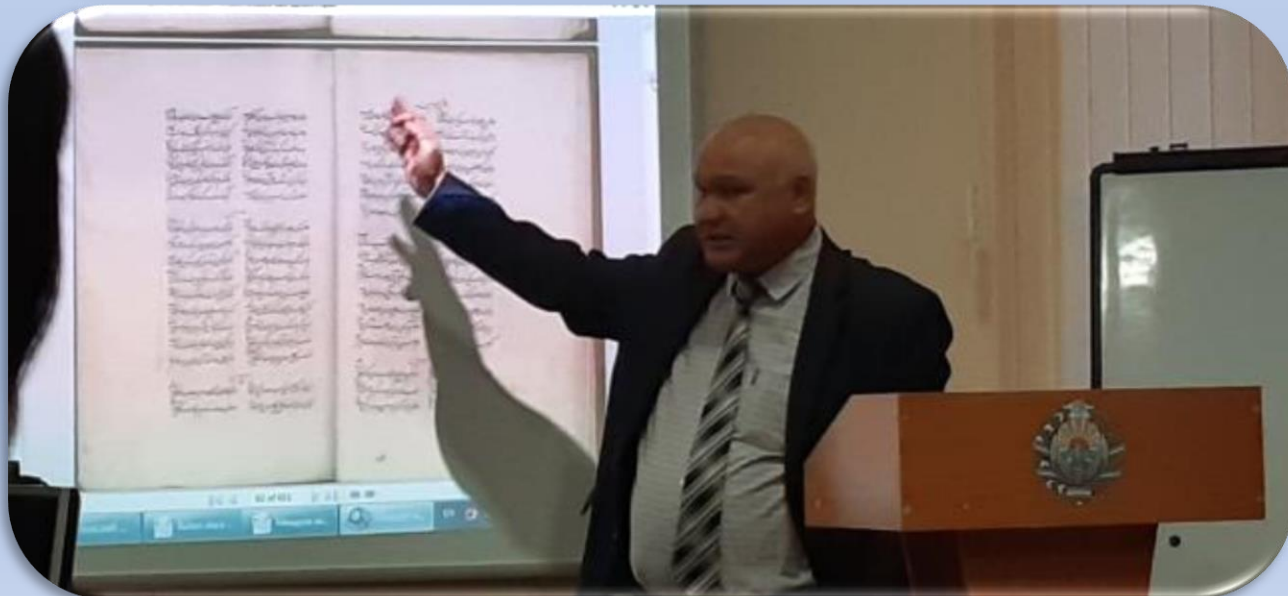
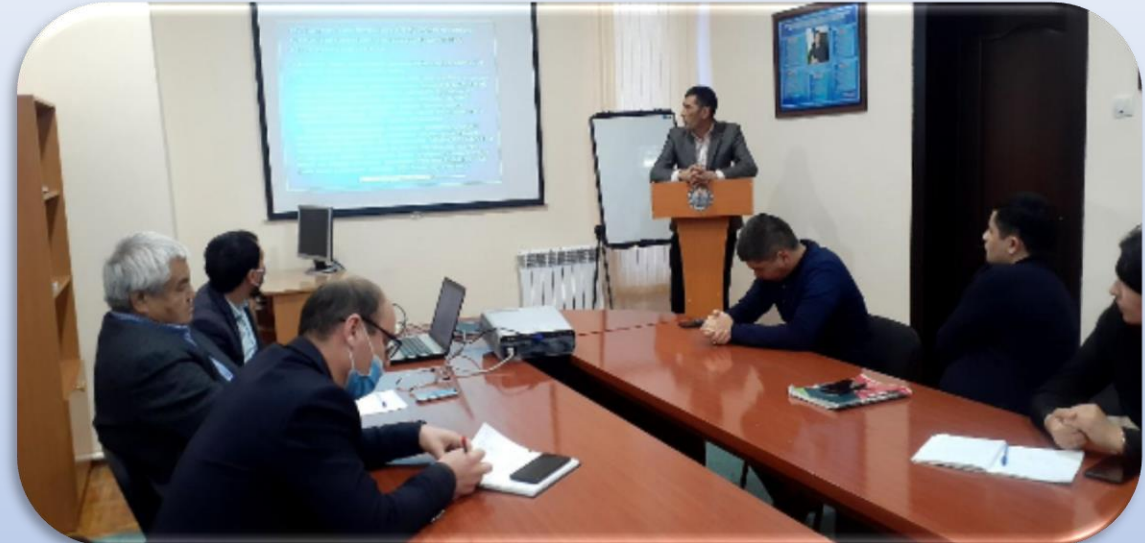
- ✓ А.Ўразбоев раҳбарлигида “Қадимий ёзма ноёб қўлёзма ва манбаларни тадқиқ қилиш, уларнинг рақамлаштирилган библиотекасини яратиш” давлат илмий-техник лойиҳаси маблағлари ҳисобидан 60 млн асбоб ускуналар сотиб олинди ва лаборатория моддий техник базаси бойитилди.
- ✓ Академия маблағлари ҳисобидан компьютер ва принтерлар сотиб олинди бўлим ва лабораторияларга тарқатилди.

“Innoweek Uz-2021”

Хоразм Мъмун академияси Табиий фанлар бўлимининг катта илмий ходимлари Ф.К.Жуманиязов ва З.П.Ражабовлар Тошкент шаҳрида “Innoweek Uz-2021” Халқаро интерактив ярмарка форумида фаол қатнашдилар ва Ўзбекистон Республикаси инновацион ривожланиш вазирлигининг “Ташаккурнома”си билан тақдирландилар.

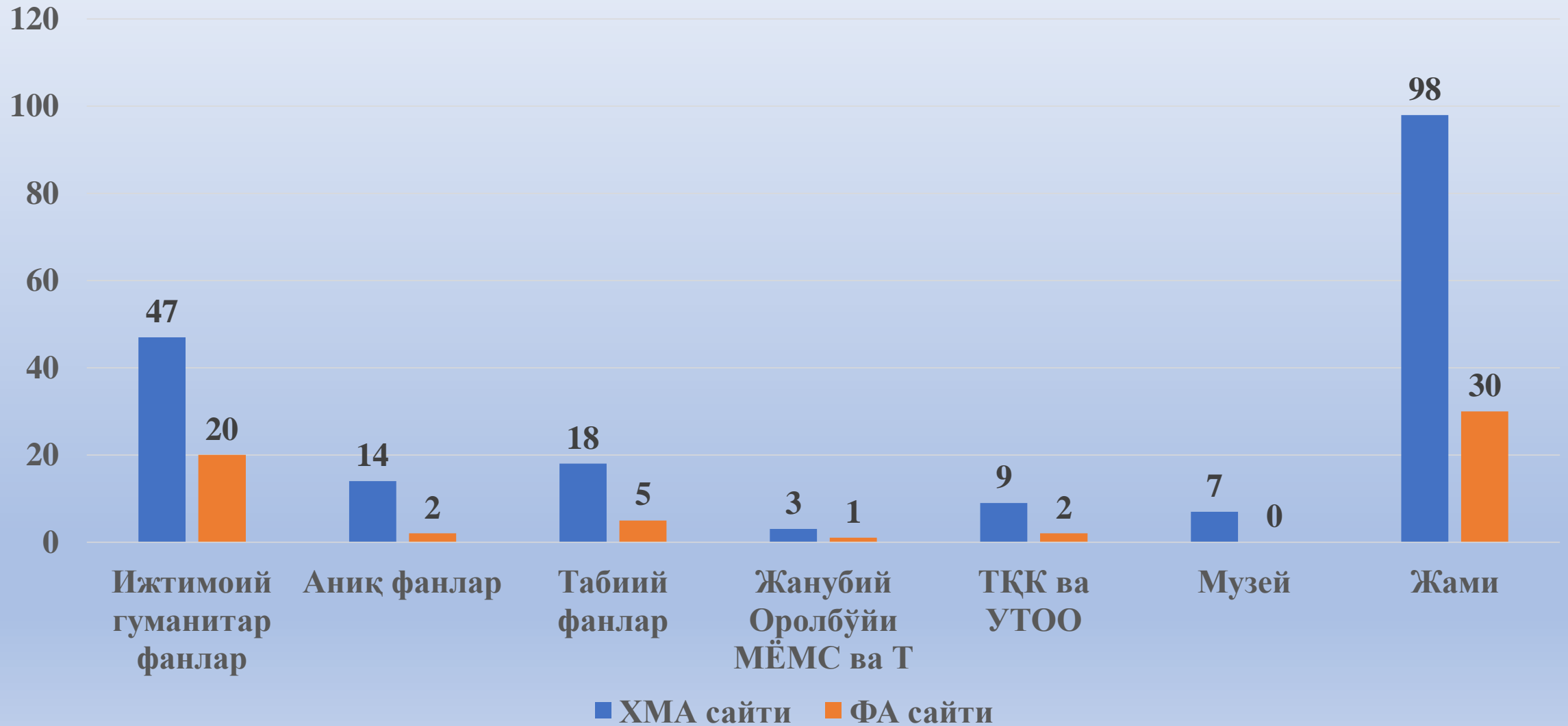
Илмий семинарлар

2021 йилда академия ходимлари томонидан 70 ортиқ ОАВ томонидан чиқишлар қилинди.

Сайтга берилган маълумотлар

Умумий ишлари

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 1 ноябрдаги ПҚ-3365-сон қарорининг “2018-2021 йилларда ИТМларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш” дастури бўйича умумий қиймати 1,769 млрд сўм бўлган таъмирлаш ишлари амалга оширилди.

Шунингдек “Марказий Осиё жаҳон цивилизацияси чорраҳасида” халқаро маданият форуми доирасида, хусусан, 2021 йил 10 август куни бош вазир А.Арипов раҳбарлигида ўтказилган №05/1-1949-сонли мажлис баёнини 23-банди “Маданият ва илм-фан объектлари” ижроси асосида 6.0 млрд. сўм ҳажмда Хоразм Маъмун академияси биносида қайта мукамал таъмирлаш ва жиҳозлаш ишлари бошланди.

ХУЛОСАЛАР

- ❖ Хоразм Маъмун академиясида 2021 йилда илмий салоҳият **47,5 %** , ўртача ёш **44,4%** ни ташкил этди.
- ❖ 2021 йилда Огоҳийнинг 9 та Асарлар томи, 5 та рисола, битта ўқув услубий қўлланма, битта китоб нашр қилинди.
- ❖ 2021 йилда академияда молиялаштириш ҳажми **976 млн сўмлик** жами **3 та грант** ва молиялаштириш ҳажми **55,5 млн сўмлик** жами **3 та хўжалик шартнома** фаолият юритди.
- ❖ Академия илмий ходимлари томонидан 2021 йилда 40 нафар илмий ходимга асосан жами **178 та илмий мақола ва тезислар** эълон қилиниб, шундан хорижий журналларда жами **33** мақола, (шундан скопус & WoS да **5/9** та), ОАК журналларида **56**, халқаро конференцияларда **23**, республика конференцияларда **66** тезислар эълон қилинди.
- ❖ Академияда ҳисобот йилида ЎзР ОАК томонидан жами 7 нафар илмий ходим фан доктори ва фалсафа доктори илмий даражага, **3 нафари катта илмий ходим илмий унвонга** тасдиқландилар.
- ❖ 2021 йилда 1 та “Термитлар тарқалишини олдини олиш учун патоген ем-хўрак” илмий ишланмаси тижоратлаштирилди ва ишлаб чиқаришга жорий этилди ва 2022 йил учун 3 та илмий ишланма “Хива” бальзами фитопрепарати, “Маъмуншоҳ” ва “Туз ва тош ҳайдовчи” фиточойлари тижоратлаштиришга тайёрланди.
- ❖ Ҳисобот йилда илмий нашр ва ЭҲМ дастури учун **4 та муаллифлик гувоҳномалари** олинди. Шундан биттаси халқаро патентни ташкил этди.
- ❖ Ҳисобот йилида **5 та халқаро, 3 та республика конференцияларда** фаол иштирок қилинди.
- ❖ 2021 йилда **2 нафар илмий ходим Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони асосида давлат мукофоти** билан, **8 нафар илмий ходим эсдалик нишони** билан ҳамда республика ва вилоят ташкилотлари раҳбарлари томонидан “Ташаккурномалар” билан тақдирланди.
- ❖ Ҳисобот йилида **3 та халқаро меморандум** имзоланди ва **2 та халқаро илмий сафарлар** амалга оширилди, **8 нафар илмий ходимлар** чет эл ОТМ ва ИТИ ларида малака ошириш ва стажировкалар учун йўлланмалар олишди.
- ❖ Ҳисобот йилида давлат грантлари, ИРВ дастурлари ва ЎзРФА ва Маъмун академияси маблағлари ҳисобидан лаборатория моддий техник базаси мустаҳкамланди.

КАМЧИЛИКЛАР

- ❖ Бўлим ва лабораторияларда халқаро грантлар ва улардаги иштироки ҳамда “Web of Science”, “Scopus” маълумотлар базасида индексланган нашрларда мақолалар сони талаб даражасида эмас.
- ❖ Баъзи олиб борилаётган илмий мавзулар (тадқиқотлар) ҳудуд муаммоларига мутлоқ мос эмас, бу эса ўз навбатида таълим-фан-ишлаб чиқариш интеграцияси асосида илмий янгиликлар олишга тўсқинлик қилади.
- ❖ Вазирлик грифи асосида дарслик, ўқув қўлланма чоп қилиш ишларига алоҳида эътибор қаратиш зарур

ЭЪТИБОРИНГИЗ УЧУН РАҲМАТ!